

Motion till riksdagen
2007/08:U229

av Peter Rådberg m.fl. (mp)

Avvecklande av klusterbomberna

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska införa ett moratorium för bombkapsel 90 som ett första steg innan en avveckling av vapnet sker.¹
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en plan utfärdas för ett avvecklande av bombkapsel 90.¹
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska arbeta aktivt för ett internationellt förbud av samtliga klustervapen.

¹ Yrkandena 1 och 2 hänvisade till FöU.

Fel! Okänt namn på

Vilka är de militära skälen till att använda klustervapnen?

De humanitära konsekvenserna av klustervapen är oerhört allvarliga eftersom de slår urskillningslöst mot civilbefolkningen. Cirka 98 % av de människor som dödas eller skadas av klustervapen beräknas ha varit civila, och ungefär 40 % av de drabbade är barn. Självklart ska dessa vapen förbjudas.

Man kan fråga sig vilka de militära skälen är att använda klustervapen när civilbefolkningen drabbas till 98 % av vapnet?

Klustervapnen utvecklades under kalla kriget och är anpassade efter den tidens krig. Tanken var att man bl.a. skulle ha klusterbomber som kunde spränga sönder tanks som befann sig i svårtillgänglig terräng. Klusterbomber passar inte in i ett "modernt krig". Klustervapen är ett anfällsvapen och har inte använts i ett försvarssyfte.

Den förra försvarsministern, Mikael Odenberg (m), sa på en konferens under Almedalsveckan i Visby 2007 att det svenska klustervapnet, bombkapsel 90, inte kommer att användas på svenskt territorium och inte heller internationellt. Då blir den logiska frågan, varför ska vi då behålla bombkapsel 90?

Bombkapsel 90 var tänkt att användas under kalla kriget och skulle användas om Sverige skulle bli anfallet. Den situationen befinner sig, som tur är, inte Sverige i idag.

Kort historik om Osloprocessen

I februari 2007 hölls den första internationella konferensen om klustervapen i Oslo. Under Oslokonferensen argumenterade Sverige, utan vidare framgång, mot ett framtida totalförbud av klusterbomber och förespråkade istället ett avtal som reglerar användningen av klustervapen samt förbjuder vissa typer av äldre klustervapen. Sverige deklarerade också att man tillsvidare avser att behålla det svenska klustervapnet, bombkapsel 90. För detta fick Sverige hård kritik från både stater och den internationella klustervapenkoalitionen CMC.

Slutdeklarationen från mötet fastslog att ett internationellt avtal som "förbjuder användningen, produktion, överföring och lagring av klustervapen som orsakar oacceptabel skada på civilpersoner" ska vara slutförhandlat under 2008.

Den andra konferensen hölls i Lima, Peru i maj månad 2007. Sverige deklarerade tidigt att man inte kommer att vara närvarande i Lima, då ett förslag till förbud skulle diskuteras. Sveriges regering har hittills motsatt sig ett förbud eftersom man vill behålla det svenska klustervapnet, bombkapsel 90. Det var naturligtvis oerhört genant att Sverige inte deltog i regeringsmötet om klusterbomber i Lima.

Vid den internationella konferensen i Lima sände Sydafrikas förre ärkebiskop, Desmond Tutu, en uppmaning till de afrikanska staterna att visa på samma ledarskap som när de ställde sig bakom förbud mot landminor 1997.

Fel! Okänt namn på

Den förra försvarsministern, Mikael Odenberg (m), hävdade att bombkapsel 90 är ett "säkert klustervapen" som inte ska omfattas av ett internationellt förbud. Det finns inga "säkra" klustervapen. Bombkapsel 90 sprider precis som andra klustervapen ut små bomber över ett stort område och kan därmed inte skilja på militära mål och civilbefolkning, därför måste det förbjudas. Klusterbomber är inte heller smarta som vissa vill påstå. Benämningen "smart" vapen avser sådant som är målsökande och följer värme eller rörelser. Klusterbomber har inte den egenskapen.

Följ FN:s rekommendation

FN:s generalsekreterare har uppmanat samtliga medlemsstater att inrätta ett moratorium för klusterbomber – de strider mot den humanitära rätten för att de drabbar civila – som ett första steg mot ett förbud mot vapnet. Sverige brukar hänvisa till FN i många olika sammanhang, så det vore logiskt att vi även denna gång följer de råd som generalsekreteraren har utfärdat vad gäller ett moratorium för klustervapen.

Vi förväntar oss att regeringen följer FN:s rekommendationer genom att verka för ett internationellt totalförbud av samtliga klustervapen, och att Sverige inför ett moratorium mot vår egen bombkapsel 90 som ett första steg.

Om Sverige skulle införa ett moratorium för bombkapsel 90 och driva på att få till stånd ett internationellt förbud mot alla typer av klusterbomber sänder Sverige en signal till världen var vi står i frågan. Bombkapsel 90 får inte bli vår egen gisslan.

Stockholm den 1 oktober 2007

Peter Rådberg (mp)

Bodil Ceballos (mp)

Max Andersson (mp)

Ulf Holm (mp)

Karla López (mp)

Mehmet Kaplan (mp)